

PIDZ Update

De wet DBA Wat moet je weten?

Of je nu als opdrachtnemer of als opdrachtgever in de zorg werkzaam bent: je wilt gewoon je werk goed kunnen doen. Wat je niet wilt, is kopzorgen. Onduidelijkheid over wet- en regelgeving. Onrust op de werkvloer.

Daarom sturen we je deze PIDZ update. Om je bij te praten over de laatste ontwikkelingen en je te helpen door de bomen het bos te zien. We vertellen je wat wij belangrijk vinden om te weten over de wet DBA en de webmodule. En waar je op moet letten. Daar helpen we je graag bij.

Februari 2020

Nieuw: PIDZ Update

PIDZ volgt de ontwikkelingen in de zorg en maatschappij op de voet.

In deze update:
de wet DBA

pidz.
met zorg verbonden

De wet DBA?

De afgelopen tijd is in er de media weer volop aandacht voor de **wet DBA**. De wet werd vier jaar geleden ingevoerd als vervanging van de VAR, de Verklaring Arbeidsrelatie. Die verklaring gebruikten zzp'ers om aan hun opdrachtgevers te laten zien dat ze als zelfstandig ondernemer hun werkzaamheden verrichtten.

Met de wet DBA wilde de overheid de verantwoordelijkheid voor de relatie die opdrachtgever en zzp'er samen aangaan, beter verdelen. Vooral in situaties waarin twijfel kan ontstaan of er niet eigenlijk sprake is van loondienst, moeten de wet DBA en de daarbij behorende **overeenkomsten** meer duidelijkheid bieden.

We leggen je zometeen uit waarom er zoveel onrust is rond de wet DBA, en welke maatregelen PIDZ heeft getroffen om onze zzp'ers en opdrachtgevers te helpen zo goed mogelijk met de wet DBA om te gaan. Maar eerst schetsen we de achtergrond van de huidige situatie voor je.

Waarom bestaat deze wet?

De wet DBA moet schijnzelfstandigheid tegengaan. Daarvan is sprake als een opdrachtnemer (de zzp'er) op papier als zelfstandig ondernemer een opdracht vervult, maar in praktijk als werknemer wordt behandeld en/of zich als zodanig gedraagt.

De wet DBA werd al op 1 mei 2016 ingevoerd, maar door onduidelijkheid over de criteria waarop de Belastingdienst naleving van de wet moest toetsen, is hij tot nu toe nooit gehandhaafd. Daarin is nu langzaam verandering gekomen.

Wet DBA

DBA staat voor 'Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie'. De wet DBA moet opdrachtgevers meer verantwoordelijkheid geven over de arbeidsrelatie die ze met opdrachtnemers aangaan.

Overeenkomst

Opdrachtgever en opdrachtnemer sluiten samen een overeenkomst waarin ze verklaren wat voor arbeidsrelatie zij hebben. Ofwel: of er wel of niet sprake is van een dienstverband (loondienst).

Voor de extramurale zorg gebruiken we een modelovereenkomst die is goedgekeurd door de Belastingdienst. Helaas bestaat er geen modelovereenkomst voor intramurale zorg. Daarvoor gebruiken we onze eigen Overeenkomst van Opdracht, die door experts op juridisch en fiscaal vlak is opgesteld.

Beide overeenkomsten worden in mijnPIDZ automatisch aangemaakt als de zzp'er een opdracht accepteert en zijn specifiek toegeschreven op opdrachtnemers en opdrachtgevers in de zorg.

PIDZ aan het woord

Wij staan voor je klaar

“Meer dan de helft van alle zzp'ers in de zorg zegt een ander beroep te kiezen als ze terug in loondienst moeten. Natuurlijk is het goed om gedwongen zzp'ers te beschermen. Maar zorgprofessionals kiezen zelf voor het ondernemerschap, omdat het ze de kans geeft het werk op hun manier in te richten. PIDZ is een vangnet voor mensen die wél in de zorg willen werken, maar niet in het keurslijf van een dienstverband. Die mensen, die wij behouden voor de zorg, zijn nu onderwerp van gesprek.

Terwijl er een roep is om de arbeidsmarkt op een andere manier te organiseren, komt de overheid niet met oplossingen, maar zorgt ze voor onrust. Ze geeft geen antwoord op de échte vraag: hoe willen mensen eigenlijk werken? In de zorg, maar ook daarbuiten.

PIDZ probeert mensen met een groot zorghart voor de zorg te behouden. De zorg heeft ze gewoon heel hard nodig. Intussen sorteren we voor op wat de toekomst ons in fiscaal opzicht gaat brengen. En natuurlijk staan we klaar om al jullie vragen te beantwoorden.”

Hetty van Dommelen
Algemeen directeur PIDZ

Wat is er veranderd?

Vanaf 1 januari 2020 is de Belastingdienst strenger gaan toezien op naleving van de wet DBA. De Belastingdienst richt zich met haar controles vooral op de opdrachtgevers (de zorginstellingen). Zij handhaaft in het geval van 'kwaadwillendheid'. Daarvan is, aldus de Belastingdienst, sprake als de opdrachtgever best weet, of had kunnen weten, dat zijn opdracht niet aan de eisen voldoet. Dus als hij hem niet aan een zzp'er had mogen geven.

Is er wel sprake van schijnzelfstandigheid, maar niet van kwaadwillendheid? Dan krijgt de opdrachtgever drie maanden de tijd om de situatie aan te passen.

Overbruggingsperiode

De huidige situatie rondom de wet DBA geldt als overbruggingsperiode. In de loop van dit jaar moet er namelijk meer duidelijkheid komen door de invoering van de webmodule: een digitale vragenlijst waaraan opdrachtgevers vooraf kunnen toetsen of het verstrekken van een specifieke opdracht aan een opdrachtnemer in overeenstemming is met de wet.

De vragenlijst voor de webmodule wordt op dit moment door een werkgroep van enkele ministeries, het UWV en de Belastingdienst ontwikkeld. De afgelopen tijd zijn al verschillende testversies in omloop geweest, maar invoering van de webmodule is steeds uitgesteld. Streefdatum is nu medio 2020. Vanaf die dag moet uit de webmodule het advies rollen of een opdracht al dan niet geschikt is om door een zzp'er te laten uitvoeren.

Tijdljn

Historische achtergrond

In 1907 is de Arbeidswet opgesteld om arbeiders en werknemers, als 'zwakkere partij', te beschermen. De Arbeidswet gaat uit van solidariteit en de gedachte dat iedere werknemer het liefst een vast contract wil. De wet DBA dient, net als voorheen de VAR, om te toetsen in welke gevallen er wel of niet sprake is van een arbeidsovereenkomst.

Gaten in de wet

Inmiddels is onze maatschappij drastisch veranderd. Zo ook de verhoudingen op de arbeidsmarkt. Een gevolg is dat de geldende Arbeidswet steeds slechter aansluit bij de praktijk. Of de problemen in aansluiting tussen wetgeving en praktijk niet te fundamenteel zijn om op te lossen, is de vraag. Maar zolang de huidige Arbeidswet geldt, moeten opdrachtgevers en opdrachtnemers een manier vinden om daarmee om te gaan.

Zorg voor ondernemerschap

Al sinds de invoering is er veel onduidelijkheid over de wet DBA. Voor zzp'ers en zorginstellingen is het vaak moeilijk in te schatten of ze wel of niet aan alle voorwaarden voor het werken buiten loondienst voldoen. Zeker als een zzp'er intramurale zorg verleent, binnen de muren van een zorginstelling. Des te belangrijker om de uitgangspunten voor opdrachtgever- en opdrachtnemerschap voor ogen te houden. Zoals het idee dat de zelfstandige vooral werk verricht waarvoor 'in huis' niet de juiste expertise te vinden is.

Samen verantwoordelijk

De onduidelijkheid rondom de wet DBA zorgt voor onrust. Toch is dat eigenlijk niet nodig. Het sleutelwoord om te voldoen aan de wet DBA is namelijk 'ondernemerschap'. Daarbij zijn twee dingen belangrijk:

- Sluit samen een overeenkomst af waarin de zzp'er duidelijk als ondernemer naar voren komt. Sluit je een opdracht af via mijnPIDZ.nl? Dan wordt automatisch een overeenkomst aangemaakt: een modelovereenkomst voor extramurale zorg of de **overeenkomst van opdracht** voor intramurale zorg.
- Zorg dat zzp'er én opdrachtgever zich naar die overeenkomst gedragen. Voor de Belastingdienst zijn de Overeenkomst van Opdracht én het gedrag op de werkvloer namelijk bepalend. Daarvoor zijn opdrachtgever en opdrachtnemer samen verantwoordelijk.

PIDZ stimuleert ondernemerschap door zorgprofessionals de ruimte te geven om te ondernemen. Bij PIDZ bepalen zzp'ers hun eigen uurtarief, hebben ze geen concurrentiebeding, hoeven ze geen percentage van hun omzet af te dragen en sluiten ze de overeenkomst rechtstreeks met de opdrachtgever - de zorginstelling - af.

Overeenkomst van Opdracht aangepast

Om iedereen zoveel mogelijk zekerheid te geven, vond PIDZ het belangrijk de Overeenkomst van Opdracht te laten vervangen door een nieuwe versie. Experts uit de zorg én op juridisch en fiscaal gebied hebben de nieuwe Overeenkomst van Opdracht opgesteld, vooruitlopend op de criteria die, afgaande op de proefversies, in de webmodule worden getoetst. Door de aanpassingen geeft de nieuwe Overeenkomst van Opdracht nog meer houvast - mits alle partijen zich in de praktijk houden aan wat ze hebben afgesproken!

Vanaf half februari 2020 wordt in mijnPIDZ voor nieuwe opdrachten automatisch de aangepaste Overeenkomst van Opdracht afgesloten.

Tips van SoloPartners

Hoe ben je als zorg-zzp'er op de toekomst voorbereid?

Op die vraag ging Lex Tabak van SoloPartners tijdens de laatste PIDZ Plus verder in. Natuurlijk voldoe je aan de ondernemerscriteria van de Belastingdienst en de eisen van de Wkkgz. Maar zijn belangrijkste tip is deze: maak zelf keuzes en weet deze te onderbouwen.

Bij het ondernemerschap hoort namelijk dat je je als ondernemer gedraagt. Buiten de werkvloer, bijvoorbeeld door seminars en bijeenkomsten te bezoeken, een goede administratie te voeren, je regelmatig bij te scholen en tijd en geld in je onderneming te investeren. Maar ook op de werkvloer. Onderscheid je van medewerkers in loondienst, doe niet te veel mee met teamontwikkeling en bouw ondernemersrisico's in. Je bent tenslotte een zelfstandig zorgaanbieder!

Ons advies aan zzp'ers

Je bent zzp'er in de zorg. Daarmee heb je gekozen voor het ondernemerschap. Omdat je je vak wilt uitoefenen op een manier die bij je past. Met de vrijheid je eigen rooster te bepalen, ruimte voor eigen ontwikkeling en tijd om 'aan het bed' te staan - en niet aan de administratie.

Dan is het belangrijk om na te denken over wat dat betekent, ondernemer zijn. Om ook op dat vlak je verantwoordelijkheid te kennen én te nemen. Zorg dat je voldoet aan de beroepsmatige wet- en regelgeving. Ken je keurmerken. En positioneer jezelf als een expert door je professioneel te blijven ontwikkelen, bijvoorbeeld door middel van opleidingen, **trainingen** en cursussen.

Tips voor zzp'ers op de werkvloer

Bepaal zelf hoe je je werk uitvoert

Behoud je eigen identiteit

Bepaal je eigen, all-in, tarief

Zorg voor invloed op apparatuur, middelen en materialen

Wees onderscheidend in kwaliteiten en verantwoordelijkheden

Zorg dat je vrij kunt ondernemen

Zorg voor afgebakende opdrachten

Loop ondernemersrisico's

Regel je eigen vervanging

(Bron: SoloPartners.nl)

Trainingen

De PIDZ Academie en GoodHabitz hebben een reeks modules en trainingen die specifiek ingaan op het ondernemerschap. Deze en andere (online) trainingen helpen je bouwen aan je ondernemersvaardigheden en vakinhoudelijke kennis en geven je de tools in handen om te laten zien dat je investeert in jouw onderneming. Kijk voor meer informatie op pidzacademie.nl.

Tuinman

Als je een tuinman inschakelt, dan bepaal jij dát de heg gesnoeid moet worden, de tuinman hóe hij dat doet. Hij draagt zijn eigen kleding, schuift niet aan voor werkoverleg, kiest zijn eigen heggenschaar, en weet precies wanneer de klus geklaard is. En op zijn busje plakt met grote letters de naam van zijn bedrijf.

Nu is de zorg geen tuin, en een zorgprofessional geen tuinman. Maar je begrijpt wat we bedoelen. Wat houdt ondernemerschap in de zorg in?

Ons advies aan zorginstellingen

Ga er maar aanstaan, als zorginstelling. Elke dag de zorg voor cliënten of patiënten. In een markt die niet een beetje, maar heel erg overspannen is. Waarin goed personeel steeds moeilijker te vinden is.

Dan kun je niet zonder ervaren en gekwalificeerde zorgverleners die flexibel inzetbaar zijn. Mensen die bewust voor de zorg gekozen hebben, omdat dit het mooiste vak ter wereld is. Je bepaalt zelf welke expertise je in huis neemt. En je neemt, ook als zorginstelling, de verantwoordelijkheid die je als opdrachtgever hebt. Want een zelfstandig zorgprofessional draait nooit 'gewoon' een dagje mee.

Tips voor zorginstellingen

Zorg voor een flexibele pool die groot genoeg is om af te wisselen

Verstrek opdrachten niet te lang achter elkaar aan één en dezelfde zzp'er

Geef zzp'ers de ruimte voor hun ondernemerschap; laat ze bijvoorbeeld hun eigen kleding dragen

Houd je aan de opdrachtomschrijving en blijf weg van elke vorm van gezagsverhouding

Denk aan de terminologie: praat over opdrachten, uurtarieven en omzet, niet over diensten draaien en salaris

Expert aan het woord

Zzp'ers in intramurale zorg

Het kabinet heeft aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt dat de inzet van zzp'ers in intramurale zorg mogelijk is, al leent dit type zorg zich moeizamer voor het werken buiten dienstbetrekking dan extramurale zorg.

Daarbij zijn de feiten en omstandigheden van groot belang, zo toont de rechtspraak. Soms concludeert de rechter wel tot een dienstverband, soms niet. Een mooi voorbeeld is een uitspraak van het Hof te Den Haag van 17 december 2017:

“De zzp'er heeft aannemelijk gemaakt dat zij ten opzichte van de zorginstellingen voldoende zelfstandig is. Zij heeft niet slechts incidenteel opdrachten aanvaard, maar streeft naar continuïteit door het verkrijgen van verschillende opdrachten. Zij heeft voor meerdere opdrachtgevers werkzaamheden verricht en daarmee een substantiële omzet behaald. Zij heeft zelf bepaald wanneer en hoe vaak zij werkte en was niet verplicht opdrachten te aanvaarden. Bij ziekte of vakantie heeft zij zelf voor vervanging gezorgd door een andere verpleegkundige, uit een pool van (door de desbetreffende zorginstelling goedgekeurde) verpleegkundigen. Zij draaide bij het verlenen van (nacht)zorg aan terminale patiënten soms diensten van 48 uur en mag zij haar werkzaamheden naar eigen inzicht en zonder toezicht uitvoeren.”

De Belastingdienst vindt echter (nog steeds) dat zzp'ers in de zorg in beginsel in loondienst werken. Dat betekent dat zzp'ers in de zorg extra alert moeten zijn op de arbeidsrelatie die zij hebben met de zorginstelling én op het eigen ondernemerschap. De scheidslijnen zijn dun.

Boris Emmerig
Advocaat en belastingadviseur Holla Advocaten

Hoe nu verder?

**Zorg draait om mensen. Daar is het tenslotte om begonnen.
Om mensen die willen zorgen voor andere mensen. Bij PIDZ brengen we zorgprofessionals samen die er net zo over denken.
Daarbij ontzorgen we zowel opdrachtgevers als zorgverleners, zodat ze bevlogen blijven (of hun bezieling terugvinden).**

We hopen dat deze update je wat meer duidelijkheid heeft gegeven over de wet DBA en de gevolgen ervan voor opdrachtgevers en opdrachtnemers in de zorg. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en praten je, op onze website en in een regelmatige update, bij over de belangrijkste veranderingen.

Heb je nog vragen?

Dan staan we natuurlijk voor je klaar. Je kunt ons per mail bereiken via vragenoverdba@pidz.nl. Houd voor de laatste ontwikkelingen ook onze website in de gaten: pidz.nl/wetdba.

Disclaimer

We hebben deze update met zorg samengesteld aan de hand van thans beschikbare informatie. Eindhoven, februari 2020.